

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Avtisiodorensi Et Trecensi Episcopis, & Abbati sancti Benigni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

nens, jam per tertium & quartum annum à vestra noluit infestatione cessare. Nos igitur quod à iudicibus sæpè dictis factum est approbantes, præsentium vobis auctoritate mandamus quatinus si est ita, usque ad satisfactionem idoneam præmissorum vos aut Clerici vel Ecclesiæ vestrae prædicto Archiepiscopo in nullo penitus intendatis; & si quam interim in vos aut Clericos vel Ecclesias memoratas sententiam promulgaverit, nequaquam observetis eandem. Datum ut in alia.

ABBATI ET CONVENTUI
Tutellensi.

Dist. 88.
De summo
pontificum in
visitationibus.
Summi Episcopi
laicus lib. 1.
cap. 149.

Cum ad quorundam insolentiam reprimendam in Lateranensi Concilio provida sit deliberatione statutum ut Archiepiscopi, Episcopi, Archidiaconi, & Decani certum evectionum & personarum numerum in Ecclesiarum visitationibus non excedant, quia, sicut audivimus, quidam ex prædictis personis id in Ecclesiis vestris nequaquam observant, super eo commoditati vestrae duximus providendum. Ideoque devotioni vestrae præsentium auctoritate concedimus ut si qua de prænominatis personis numerum evectionum & personarum in memorato Concilio constitutum, cum Ecclesias visitavit, in gravamen vestrum excedere fortè præsumperit, & pro illis procuracionem exegerit, liberum sit vobis auctoritate apostolica denegare. Et si propter hoc in Ecclesias vel Clericos vestros aliquam sententiam promulgaverit, ipsam auctoritate apostolica decernimus non servandam. Nulli ergo &c. nostræ concessionis & diffinitionis &c. Si quis autem &c. Datum Viterbij IV. Non. Julij, anno decimo.

ARTISIODORENSI ET TRECENSI
Episcopis, & Abbatibus sancti Benigni.

Dist. 89.
Commutatur
ca. inquisitio
abominis Ab-
batum & mo-
nachorum Vete-
rariensis.

Eius exemplo qui de mandato Domini fodit parietem, & ingressus vidit abominationes pessimas quas domus Iherusalem faciebat in templo, descendimus per angelos nostros, ut videremus utrum clamorem qui venit ad nos Abbas & monachi Virziliacenses opere complevisset; quatinus perditis malè malis, bonam vineam bonis agricolis locaremus; illum nihilominus imitantes qui cum villico diffamato, quasi bona domini dissipasset, dixisset, *Quid hoc audio de te, redderacionem villicationis tue*, statim adjunxit: *Tam enim non poteris villicare*. Expósito ergo

Tom. II.

nobis inquisitionis processu quem circa ipsos per venerabilem fratrem nostrum Senonensem Archiepiscopum & dilectum filium Magistrum Robertum de Corzon Canonicum Noviomensem fieri jusseramus, intelleximus contra dictum Abbatem fuisse propositum quòd cum Virziliacense monasterium in obitu prædecessoris ejus ab omni onere debitorum liberum remansisset, & pervenissent ad istum triginta millia solidorum, præter argentea vasa sexaginta marcharum, idem Abbas iis omnibus malè pro majori parte consumptis, illud duorum millium ducentarum & viginti librarum debitis onerarat. Et licet testes id expressè probarent, Abbas tamen confessione propria recognovit quòd præter vasa sexaginta & unius marcharum, viginti octo millia solidorum de thesauris prædecessoris sui pervenerat ad eundem, & nunc non nisi in mille octingentis libris proventus monasterium tenebatur. Fuit quoque propositum contra eum quòd esset incontinens, & filium ac filiam de bonis Ecclesiæ maritavit, quos videbatur post susceptum habitum genuisse, cum quòd octennis intrasset monasterium, ejus confessione liqueret. Dicebatur etiam quòd interfuit nuptiis, & vestierat puellam fericis indumentis, & quòd federit in convivio nuptiarum, quòd simoniacum habuisset ingressum, & quosdam in fratres receperit & aliquibus prioratus concesserit per simoniacam pravitatem. Sufficiens quoque quidam testes omni exceptione majores probabant quòd contra institutionem bonæ memoriæ Octaviani Episcopi Ostiensis tunc apostolicæ sedis Legati factam sub pœna excommunicationis, & per nos postmodum confirmatam, . . . fratri suo laico quendam contulerat prioratum. In quo videbatur multipliciter excessisse; tum contra honestatem ecclesiasticam, quæ non patitur laicos monachis præsidere; tum contra auctoritatem apostolicæ sedis, cujus violaverat instituta; tum quia caro & sanguis ei ut hoc faceret revelarat. Probatum est insuper contra eum quòd esset nimium liberalis, negligens, remissus, & mollis. Quod non solum ex testium depositione liquebat, sed & opera ejus perhibebant testimonium veritati, cum eos sustinisset in dignitatibus & consiliarios habuisset quorum incontinentia nota erat, & quorum aliqui contra monasticum ordinem habebant propria. Quidam verò quòd in ingressu

G

ejus pro eo & cum eo commiserunt simoniam, proprio juramento monstrabant, licet singuli fuerint in suo testimonio singulares. Quia verò contra Priorem, Eleemosynarium, Decanum, Cellerarium, tertium Priorem, de Flavi, de Fleiaco, & de Siverrico Priores & Capellanos Abbatis pariter & Prioris enormia fuerunt multa proposita & aliqua comprobata, eos à monasterio ipso ejecimus, & per alia monasteria, in quibus ordo monasticus districtius observetur, decrevimus dividendos; non ut plures in uno ponantur monasterio, sed singuli potius in singulis collocentur; nec præter auctoritatem apostolicæ sedis de cetero assumantur ad aliquam dignitatem. Volentes quoque indemnitati ejusdem monasterij provide, tam in eos quam in alios monachos Virziliacenses qui habent propriam excommunicationis sententiam promulgavimus, nisi protinus illud ad usum Ecclesiæ resignarint. Licet autem Abbas ipse se in quibusdam nisi fuerit excusare, quia tamen ejus excusatio ex aliqua parte in accusationem potius vertebatur, utpote cum esset excusatio in peccatis, non solum ex provisionis officio verum etiam ex rigore juris processimus contra eum, ipsum ab administratione monasterij & abbatia regimine amoves. Volentes igitur monasterio consulere memorato, discretionem vestram, de qua fiduciam plenam gerimus, per apostolica scripta districtè præcipiendo mandamus quatinus ad ipsum personaliter accedentes, injungatis auctoritate nostra conventui ut infra tres dies personam idoneam per regularem electionem præficiat sibi cum consilio vestro concorditer in Abbatem. Alioquin vos ex tunc, sive de ipsius gremio monasterij, seu etiam aliunde, virum providum & honestum, non tam in futuro probandum quam in præterito jam probatum, per quem domus & spiritualibus proficiat institutis & temporalibus juvetur augmentis, in Abbatem ei præficere procuretis, facientes eidem per censuram ecclesiasticam appellatione remota reverentiam & obedientiam debitam exhiberi. Deinde verò tam Abbatem amotum & alios supradictos quam etiam quoscunque de fratribus aut conversis præfati monasterij repereritis proprietatem habere, ut eam ad opus monasterij sine diminutione resignent moneatis attentius & propensius inducatis, excommunicatos eos qui secus fecerint publicè nuntiantes, & ad-

hibentes ad coactionem eorum, si necesse fuerit, brachium seculare; præscriptos Priorem & alios nihilominus, sicut à nobis est providè definitum, divisuri per singula monasteria, in quibus ordo monasticus districtius observetur, compellendo contradictores auctoritate nostra, si opus fuerit, ad receptionem ipsorum, & eos arctius faciendo vacare regularibus institutis. Ut autem monasterium sæpèdictum ab omni macula plenius expietur, volumus & mandamus ut cum ista sub celeris diligentia fueritis executi, de statu ejus & personarum iterum diligentissimè inquiretis, & habito præ oculis solo Deo, corrigatis quæ secundum ipsum corrigenda videritis, & statuatis quæ fuerint statuenda; contradictores, si qui fuerint, vel rebelles appellatione remota per ecclesiasticam compescendo censuram. Taliter autem mandatorum nostrorum primitias audire ac exaudire curetis quòd in iis tanquam obedientiæ vestræ initiis cognoscamus quantum zelus domus Dei vos tangat, & quantæ devotionis affectum circa nos & Romanam Ecclesiam habeatis & sitis in posterum habituri. Quòd si non omnes, duo vestrum &c. Interim autem donec Abbas fuerit institutus, curam & administrationem ipsius monasterij dilectis filiis Sacristæ & Hospitalario duximus committendam, ne idem monasterium sine regimine dispergatur. Sigillum verò ac duos anulos, quos recipi fecimus ab Abbate prædicto, sub bulla nostra vobis mittimus interclusos, eidem monasterio resignandos. Datum Viterbij XIV. Kal. Augusti, anno decimo.

E I S D E M.

Licet contra Gilibertum quondam Flaviniacensem Abbatem per inquisitionem factam super statu Virziliacensis cœnobij nihil fuerit oppositum vel probatum, ea forsitan ratione quòd pro monacho Virziliacensi minimè habebatur, quia tamen ejus sunt ad damnationem opera manifesta, ipsum à præfato cœnobio perpetuò decrevimus excludendum, & in districtiori monasterio collocandum ad agendam pœnitentiam de commissis. Quocirca discretionem vestræ per apostolica scripta præcipiendo mandamus quatinus quòd à nobis decretum est provida ratione, per districtiorem ecclesiasticam sublato contradictionis & appellationis obstaculo faciatis executioni mandari. Præsentem autem litteras præter morem clausas dirigimus, ut in illis sigil-

Epist. 50.
De depositione
Gileberti Ab-
batis Flavina-
censis.